

Podľa stavebníkov kríza neovplyvnila spôsob získavania zákaziek

Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 31.05.2012

Aktuálny stav v oblasti stavebných zákaziek a smerovanie jedného z ťažiskových sektorov národného hospodárstva v rokoch 2012 a 2013 - tematické dominanty podujatia - priniesli, najmä v časti neformálnej diskusie, okrem reflexie výsledkov spomínanej štúdie aj niektoré kritické postrehy či nové podnety.

Veľké firmy dôverujú tendrom, malé osobným kontaktom

Samotný spôsob získavania zákaziek, kľúčového faktora prežitia firiem na tvrdom konkurenčnom poli, sa podľa najnovších odpovedí zástupcov stovky stavebných spoločností vôbec nezmenil, výrazne sa však odlišuje podľa ich veľkosti. Kým veľké firmy považujú v tomto zmysle za najefektívnejšie tendre, tie menšie sa najväčšmi spoliehajú na osobné kontakty.

Tohtoročné hodnoty 7,3 (výberové konania) a 7,8 (kontakty) na stupnici efektivity od 0 do 10 zostávajú oproti údajom z rokov 2010 a 2011 prakticky nemenné. Ide teda o dlhodobú preferenciu, na ktorej nič nezmenila ani už štyri roky trvajúca kríza.

„Celkovo si výberové konania nevedú v hodnotení efektívnosti spôsobu získavania nových zákaziek dlhodobo dobre, keď sa však sústredíme iba na veľké stavebné spoločnosti, zistíme, že 91 % z nich tendre využíva. Oproti tomu malé a stredné firmy sú úspešnejšie, keď využívajú svoje osobné kontakty,“ komentuje výsledky štúdie riaditeľ CEEC Research Jiří Vacek a dodáva, že ich uplatňovanie potvrdzuje až 97 % všetkých firiem v tomto sektore.

Súkromný zdroj financovania - vyššia transparentnosť

To isté platí o transparentnosti výberových konaní, ktorá hodnotou 5,9 na stupnici 1 (minimálna) - 10 (maximálna) neprekročila minuloročnú úroveň. Generálny riaditeľ spoločnosti Váhostav Ján Kato ju napodiv považuje za dostatočnú. Nedostatkom z jeho zorného uhla je skôr niečo iné: „široká škála možností na obštrukciu zo strany neúspešných uchádzačov, ako aj nie najlepšia formulácia podmienok a kritérií súťaží investorom“.

V hodnotení výberových konaní sa však šéfovia veľkých, ako aj stredných a malých firiem zhodujú, pokiaľ sa špecifikuje zdroj financovania. Výrazne transparentnejšie sú podľa nich v prípade súkromných (6,7) než verejných zdrojov (4,9).

Pavol Kováčik, predseda predstavenstva spoločnosti Inžinierske stavby, sa však domnieva, že hoci sa transparentnosť výberových konaní od minulého roka zatiaľ nezvýšila, od novej vlády očakáva „významné opatrenia na systémové zlepšenia všetkých aspektov procesu verejného obstarávania v stavebníctve“. Najväčším obmedzením je podľa neho pokračujúci prepád vo verejnom sektore a veľkých infraštruktúrnych projektoch, v dôsledku čoho potom na regionálnych a privátnych projektoch „berú“ veľké firmy prácu menším.

Pokles vystrieda rast, ale najskôr až v budúcom roku

Ako vyzerá videnie najbližšej budúcnosti slovenského stavebníctva v očiach jeho lídrov? Podľa štúdie prezentovanej na ich samite väčšina z nich očakáva v tomto roku 3,9-percentný pokles výkonov v rezorte. Striednosť či znalosť terénu? Šéf CEEC Research Jiří Vacek sa na ich predikcie pozerá aj z hľadiska vzniknutej povolebnej situácie: „Ešte vo februári očakávali stavbári pre rok 2012 pokles trhu o 6,9 %, v máji sú už o 3 percentuálne body optimistickjší, čo je evidentne dané stabilizáciou politického prostredia.“

„V roku 2012 nás čaká pokles, pričom perspektíva ďalšieho výraznejšieho rastu je značne neistá. Veľmi mierny nárast možno očakávať najskôr od roku 2013,“ neskrýva opatrnosť Ľuboš Vančo, Managing Partner KPMG na Slovensku. S jeho odhadom sa stotožňuje predseda predstavenstva družstva IDOPS Rastislav Rázus, ktorý však budúročný rast podmieňuje schválením programového vyhlásenia vlády o podpore ekonomického rastu hospodárstva SR. Pokles tržieb v malých a stredných firmách by však podľa stavebníkov nemal prekročiť 1 %. Tie väčšie, ako predpokladá aj generálny riaditeľ ZIPP Bratislava Juraj Hirner, sa dočkajú mierneho nárastu.

Úlohou vlády zastabilizovať podnikateľské prostredie

Počas diskusie o hlavných bariérach šéfovia stavebných subjektov nezabudli ani na nedostatočný dopyt, malý objem prostriedkov na financovanie svojich aktivít a najmä na nezničitelnú byrokráciu zo strany štátu. Tu citovali legislatívne podmienky, vrtkavé a nesystematické rozhodovanie vlády, ktoré im bráni v dlhodobom plánovaní svojich slabo vytážených kapacít. „Čím je komplikovanejší typ súťaže, nejasne stanovené súťažné podmienky a zložité obmedzenia, tým je logicky aj vyššia pravdepodobnosť revízných postupov. Významne by pomohlo zjednotenie základných parametrov pri projektoch z fondov EÚ. Dnešná realita je taká, že čo obstarávateľ, to vlastná tvorba súťažných a zmluvných podmienok,“ opisuje trhové status quo Magdaléna Dobišová, generálna riaditeľka spoločnosti Skanska.

„Potrebujeme zlepšiť čerpanie eurofondov, ktoré máme k dispozícii. Vyššia efektivita príprav spolu s novým, lepším zákonom o verejnom obstarávaní zrýchli a skvalitní výstavbu infraštruktúry,“ deklaruje zámer vlády napomáhať rozvoju stavebníctva včasnou a kvalitnejšou prípravou stavieb, najmä bytovej výstavby a dopravnej infraštruktúry, minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ján Počiatek. Zastabilizovať podnikateľské prostredie, aby bolo jasne čitateľné, v dlhšom horizonte nemenné a podnikatelia sa nemuseli stretávať s ustavičnými zmenami - toto by podľa Ondreja Maciaka, generálneho riaditeľa spoločnosti Betamont, malo byť jedným z hlavných opatrení novej vlády.

CEEC Research - Výskum potenciálu stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy - predstavuje najväčší výskum stavebníctva v uvedenom regióne. Od svojho založenia v roku 2005 poskytuje bezplatne štúdie o aktuálnom stave a očakávanom vývoji odvetvia v 10 krajinách CEE. Kvartálna analýza slovenského

stavebníctva je založená na pravidelných štruktúrovaných telefonických rozhovoroch s kľúčovými predstaviteľmi vybranej vzorky 100 stavebných spoločností, ktoré naposledy prebehli v máji 2012.

Zdroj - CEEC Research
Ilustračné foto - autor

31.05.2012 08:00, SF / Juraj Pokorný